

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อำเภอสารภี 1 สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4

The Relationship Between Academic Leadership of School Administrators
and the Development of Internal Quality Assurance Work in Educational
Institutions, Educational Quality Development Network, Saraphi District 1,
Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 4

ธิดารัตน์ หล้าจันทร์¹, ประภัสสร สมสมาน² และ สุขพัชรมณี กันแดง³

Thidarad Lachan¹, Prapatson Somsathan² and Sukpatcharamanee Kantang³

มหาวิทยาลัยพายัพ

Payap University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 'thidarat.molasses@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 118 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่า การจัดการหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การนิเทศการสอน การพัฒนาคุณภาพครู การกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอนตามลำดับ

2. การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด หากพิจารณารายข้อ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำ

รายงานผลการประเมินตนเอง อยู่ในระดับมากที่สุด การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งอยู่ในระดับความสัมพันธ์ปานกลาง

องค์ความรู้/ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและยั่งยืน โดยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อยกระดับมาตรฐานการศึกษาได้

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ; การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to: (1) study the academic leadership of school administrators. (2) study the development of internal quality assurance. and (3) examine the relationship between academic leadership of school administrators and the development of internal quality assurance in schools within the Saraphi District 1 Educational Quality Development Network, under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 4. The sample consisted of 118 school administrators and teachers, determined using the Krejcie and Morgan sampling table and selected through stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire. Data were analyzed using frequency, percentage, mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient. The results revealed that:

1. This leadership was reflected in high performance across various areas, with curriculum and instruction management ranked the highest, followed by instructional supervision, teacher development, mission and strategy setting, and fostering a positive learning environment.

2. The development of internal quality assurance in schools within the educational quality development network was found to be at the highest level. When considered by specific components, the highest rating was given to the formulation of the school educational development plan, followed by the implementation of the school development plan, the preparation of the self-assessment report, the establishment of school educational standards, the monitoring of educational operations to ensure quality in accordance with the standards, and the internal evaluation and inspection of educational quality, respectively.

3. The academic leadership of school administrators has a positive correlation with the development of internal quality assurance in schools, which is at a moderate level. The academic leadership of school administrators has a positive correlation with the development of internal quality assurance in schools, which is at a moderate level.

The key finding from this research is that the academic leadership of school administrators plays a vital role in systematically and sustainably driving the development of internal quality assurance in schools. This can serve as a guideline for enhancing quality management in other schools to raise educational standards.

Keywords: Academic Leadership; Internal Quality Assurance; Educational Administrators

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 โลกกำลังก้าวเข้าสู่ยุคของ “สังคมความรู้” ซึ่งความรู้ใหม่ ๆ เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความสามารถในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงจึงกลายเป็นทักษะสำคัญในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพในยุคปัจจุบัน (พระณัฐวุฒิ พันทะลี, 2563) การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รวมทั้งต่อยอดเพื่อพัฒนานวัตกรรมหรือองค์ความรู้ใหม่ ๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต ถือเป็นรากฐานในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาในสถานศึกษาในปัจจุบันจึงไม่ใช่เพียงการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาการ แต่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถปรับตัวให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560–2579 ได้กำหนดเป้าหมายให้การศึกษาทุกระดับเป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพ และเป็นเครื่องมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) จากการปฏิรูปการศึกษาที่เน้นการกระจายอำนาจและการประกันคุณภาพ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะการพัฒนางานประกันคุณภาพภายใน ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และสังคม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 47 และ 48 ได้กำหนดให้สถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ซึ่งต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยเชื่อมโยงกับกระบวนการบริหารจัดการภายในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถประเมิน ตรวจสอบ และพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารจะต้องทำหน้าที่ทั้งในด้านการกำหนดนโยบาย แนวทางการพัฒนา การสร้างวิสัยทัศน์ รวมถึงการ

ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้สามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานคุณภาพที่กำหนด

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำพาองค์กรทางการศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายทางวิชาการ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวม การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในที่มีคุณภาพจะส่งผลโดยตรงต่อพัฒนาการของผู้เรียน ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนรู้ และการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารมีความรู้ ความสามารถ และเจตคติที่ดีในการดำเนินงานประกันคุณภาพ ก็จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 โดยมุ่งหวังว่าผลการวิจัยจะสามารถสะท้อนถึงบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำในการพัฒนาการจัดการศึกษา และเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา
2. เพื่อศึกษาการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

จากการจากการศึกษาหลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ กาญจนา แสงสารพันธ์ (2562); กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565); ชลนิชา ศิลาพงษ์ (2564); เรืองฤทธิ์ คำหมู่ (2565); สุชาวดี กาญจนา (2564); สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566); สมเดช ไสสิน (2565); ปวีณา บุญธิจักร (2564) และ ปิยพร บุญใบ (2565) พบว่าภาวะผู้นำมีองค์ประกอบ จำนวน 5 องค์ประกอบ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป พบว่ามีจำนวนทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่

1. แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ มีจำนวนทั้งหมด 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การจัดการหลักสูตรและการสอน ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสังคม
- 2) การกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทและการเปลี่ยนแปลงของสังคม

3) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความร่วมมือของทุกภาคส่วน

4) การนิเทศการสอน ดำเนินการนิเทศการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพครู

5) การพัฒนาคุณภาพครู ส่งเสริมการพัฒนาครูอย่างยั่งยืน โดยเน้นการฝึกอบรมและการสร้างนวัตกรรมการเรียนการสอน

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ประกอบด้วย

1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กำหนดมาตรฐานการศึกษาและเป้าหมายที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางพัฒนา

2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาระยะกลางและแผนปฏิบัติการโดยยึดแนวทางบริหารเชิงกลยุทธ์

3) การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินงานตามแผนอย่างเป็นระบบ พร้อมติดตามและประเมินผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้

4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ประเมินผลการดำเนินงานภายในตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5) การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ติดตามและปรับปรุงการดำเนินงานตามแผนเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา

6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองโดยสะท้อนคุณภาพการศึกษาและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา

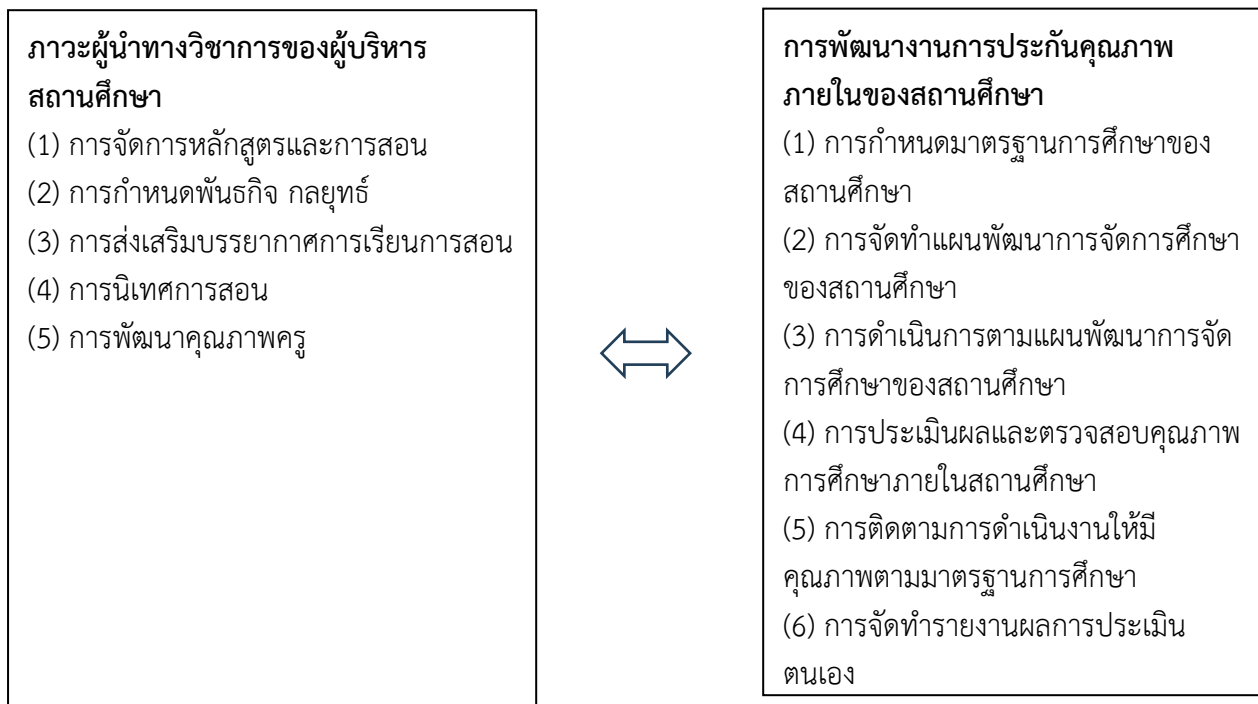
จากการสังเคราะห์ดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบ สามารถขับเคลื่อนกระบวนการประเมินและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จึงเป็นเรื่องสำคัญที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบาย การวางแผน การบริหารจัดการ และการสร้างระบบการประเมินคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสามารถส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยตามแนวคิดแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ กาญจนา แสงสารพันธ์ (2562); กิ่งกาญจน์ สุขสำราญ (2565); ชลนิชา ศิลางษ์ (2564); เรืองฤทธิ์ คำหมู่ (2565);

สุชาวดี กาญจนนา (2564); สุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566); สมเดช ไสสิน (2565); ปวีณา บุทธิจักร (2564) และ ปิยพร บุญใบ (2565) พบว่าภาวะผู้นำมีองค์ประกอบ จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 จำนวน 118 คน

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม จำนวน 118 ชุด แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 แบบสอบถามการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเป็นวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 5 ด้านของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 (S.D. = 0.47)

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 5 ด้าน

ข้อ	คำถาม (n = 118)	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	การจัดการหลักสูตรและการสอน	4.67	0.51	มากที่สุด
2.	การกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์	4.55	0.54	มากที่สุด
3.	การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน	4.49	0.50	มาก
4.	การนิเทศการสอน	4.62	0.54	มากที่สุด
5.	การพัฒนาคุณภาพครู	4.59	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.58	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม 5 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่า การจัดการหลักสูตรและการสอนอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การนิเทศการสอน การพัฒนาคุณภาพครู การกำหนดพันธกิจ กลยุทธ์ และการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม 6 ด้านของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 (S.D. = 0.40)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม 6 ด้าน

ข้อ	คำถาม (n = 118)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.58	0.50	มากที่สุด
2.	การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.67	0.40	มากที่สุด
3.	การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.62	0.43	มากที่สุด
4.	การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.54	0.48	มากที่สุด
5.	การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.57	0.50	มากที่สุด
6.	การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.61	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ย		4.60	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาโดยรวม 6 ด้านของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณารายข้อ พบว่า การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

วัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการวิจัยพบว่าทุกด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตัวแปร	การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา Y_1		การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา Y_2		การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา Y_3		การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา Y_4		การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา Y_5		การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง Y_6	
	ค่า r	ระดับ	ค่า r	ระดับ	ค่า r	ระดับ	ค่า r	ระดับ	ค่า r	ระดับ	ค่า r	ระดับ
การจัดการหลักสูตรและการสอน (X_1)	0.607**	ปานกลาง	0.371**	ต่ำ	0.362**	ต่ำ	0.472**	ต่ำ	0.486**	ต่ำ	0.336**	ต่ำ
การกำหนดพันธกิจกลยุทธ์ X_2	0.603**	ปานกลาง	0.471**	ต่ำ	0.497**	ต่ำ	0.521**	ปานกลาง	0.499**	ต่ำ	0.376**	ต่ำ
การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ X_3	0.513**	ปานกลาง	0.372**	ต่ำ	0.323**	ต่ำ	0.522**	ปานกลาง	0.508**	ปานกลาง	0.273**	ต่ำมาก
การนิเทศการสอน X_4	0.526**	ปานกลาง	0.450**	ต่ำ	0.362**	ต่ำ	0.507**	ปานกลาง	0.532**	ปานกลาง	0.354**	ต่ำ
การพัฒนาคุณภาพครู X_5	0.622**	ปานกลาง	0.426**	ต่ำ	0.422**	ต่ำ	0.585**	ปานกลาง	0.546**	ปานกลาง	0.348**	ต่ำ

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ทุกด้านของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การจัดการหลักสูตรและการสอน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามลำดับ การกำหนดพันธกิจและกลยุทธ์ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามลำดับ

2. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามลำดับ

3. การนิเทศการสอน พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์เชิงบวกเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามลำดับ

4. การพัฒนาคุณภาพครู พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง และยังมียังมีความสัมพันธ์เชิงบวกเรียงลำดับค่าความสัมพันธ์จากมากไปน้อย ดังนี้ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามการดำเนินงานให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และ การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58) ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำด้านวิชาการอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานของผู้บริหารที่มีคุณภาพอย่างรอบด้านซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ รวมถึงการชี้นำ ส่งเสริม และพัฒนาการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพสูงสุด และพัฒนาคุณภาพนักเรียนตามเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนินชา ศิลาพงษ์ (2564) พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน เนื่องจากผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถกำหนดทิศทางของการจัดการเรียนรู้ได้อย่างชัดเจน มีความสามารถในการกำหนดวิสัยทัศน์ทางวิชาการที่ตอบสนองต่อเป้าหมายของสถานศึกษา ตลอดจนสามารถสร้างแรงจูงใจและส่งเสริมศักยภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมุ่งมั่นในการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60) ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำด้านวิชาการอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงถึงการดำเนินงานของผู้บริหารที่มีคุณภาพอย่างรอบด้าน ซึ่งเป็นความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำในการบริหารงานวิชาการ รวมถึงการชี้นำ ส่งเสริม และพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเป้าหมายของการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของพลอยนิชชา วิชัยศิริ (2565) พบว่าการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า สถานศึกษาในเครือข่ายอำเภอสารภี 1 มีการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง มีการกำหนด นโยบาย แผนงาน ที่ชัดเจน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบ จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา อย่างเป็นรูปธรรม และนำผลการประเมินไปปรับปรุงพัฒนาอย่างจริงจัง ผู้บริหารสถานศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครูและบุคลากร มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันคุณภาพ สะท้อนให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษาในการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาอำเภอสารภี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการดำเนินการพัฒนางานประกัน

คุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางวิชาการ ส่งผลให้การขับเคลื่อนระบบคุณภาพภายในของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะในกระบวนการประกันคุณภาพภายใน ที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างมีระบบ สอดคล้องกับผลการศึกษาที่ของสุทธิศักดิ์ โคกคาน (2566) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง สามารถอธิบายได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการดำเนินการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะสามารถกำหนดทิศทางและนโยบายด้านการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจน และเป็นผู้ชี้นำ สนับสนุน พัฒนาศักยภาพของครูและบุคลากรให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ สร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียน ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงการดำเนินงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานและพันธกิจของสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้บริหารจะเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน โครงการ และการติดตามประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการประกันคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางนี้สะท้อนว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อการพัฒนางานประกันคุณภาพภายใน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานแบบมีส่วนร่วม กระตุ้นให้ครูและบุคลากรมีความตระหนักถึงความสำคัญของการประกันคุณภาพ และร่วมกันพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
กับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการ ช่วยเสริมกระบวนการประกันคุณภาพ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง จะช่วยยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนได้อย่างชัดเจน

สรุป

บทความนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการพัฒนางานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการ การพัฒนางานประกันคุณภาพภายใน และความสัมพันธ์ระหว่างสองปัจจัยดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการจัดการหลักสูตรและการสอน ขณะที่ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอนอยู่ในระดับมากแต่ยังต่ำกว่าด้านอื่น จึงมีข้อเสนอแนะให้พัฒนาในด้านนี้เพิ่มเติม เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน สำหรับการพัฒนางานประกันคุณภาพภายใน พบว่าอยู่ใน

ระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบ โดยเฉพาะด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ซึ่งควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่องและมีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งครู ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้แผนมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์พบว่า การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำมากกับการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง จึงแนะนำให้พัฒนาระบบการติดตามผลและการจัดเก็บข้อมูลด้านบรรยากาศการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ รวมถึงส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของครูผ่านเวที PLC เพื่อให้ข้อมูลเหล่านี้สามารถนำไปใช้ประกอบการประเมินคุณภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยภาพรวม บทความนี้ชี้ให้เห็นถึงบทบาทสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีต่อการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา และเสนอแนวทางการพัฒนาเชิงระบบที่สามารถประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 มีข้อเสนอแนะดังนี้ จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพให้เหมาะสม เช่น การปรับปรุงห้องเรียน ห้องสมุด โรงอาหาร ห้องพยาบาล และพื้นที่ภายในโรงเรียนให้สะอาด ปลอดภัย และมีสื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัย จัดห้องเรียนที่สะอาด ปลอดภัย มีอุปกรณ์การเรียนที่เพียงพอและทันสมัย พร้อมทั้งปรับปรุงบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ที่หลากหลาย นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เช่น แพลตฟอร์มออนไลน์ หรือเครื่องมือ Interactive เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและความหลากหลายของวิธีการเรียนรู้ และ จัดอบรมครูด้านการบูรณาการเทคโนโลยีการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ควรรักษาระดับคุณภาพนี้ไว้และต่อยอดคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะองค์ประกอบด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมให้มีการจัดทำแผนอย่างต่อเนื่องทุกปี โดยอิงกับผลการประเมินภายในปีที่ผ่านมา ควบคู่กับการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อให้แผนมีความครอบคลุมและเป็นจริงตามบริบทท้องถิ่น

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ควรพัฒนาระบบหรือแนวทางการติดตามผลที่สามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยีภายในโรงเรียนได้อย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการจัดทำรายงานประเมินตนเอง รวมถึงช่วยลดภาระงานซ้ำซ้อนของครู ให้ครูและบุคลากรได้ร่วมกันสะท้อนผลการจัดการเรียนการสอน และนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประกอบการจัดทำรายงานประเมินตนเองอย่างเป็นรูปธรรม อีกทั้งควรส่งเสริมให้สถานศึกษานำข้อมูลเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม เช่น การจัดห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ และการใช้เทคโนโลยี รวมถึงการบันทึกและรวบรวมการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนมาเก็บรวบรวมเป็นหลักฐานอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบรายงานประเมินตนเองได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการยกระดับคุณภาพงานประกันภายในอย่างยิ่งย่น ควรมีการศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ หรือในโรงเรียนที่มีระดับแตกต่างกัน เช่น โรงเรียนขนาดใหญ่ หรือโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของภาวะผู้นำทางวิชาการกับการพัฒนาคุณภาพภายในของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. (2561, 31 กรกฎาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก, หน้า 3-5.
- กาญจนา แสงสารพันธ์. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (คุรุภัณฑ์ปราชญ์วิชาชีพบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- กึ่งกาญจน์ สุขสำราญ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มอำเภอปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1 (การค้นคว้าอิสระปริญญาโท). มหาวิทยาลัยเกริก.
- ชลนิชา คิลพงษ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปวีณา บุญจิกร. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ปิยพร บุญใบ. (2565). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 (การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พระณัฐภูมิ พันทะลี. (2563). การเปลี่ยนแปลงทางสังคมในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการพระพุทธศาสนาเขตลุ่มน้ำแม่โขง, 3(2), 44-55.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542, 19 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก, หน้า 1-24.
- พลอยนิชชา วิชัยศิริ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา อำเภอแม่สรวย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2. วารสารการวิจัยการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2(2), 125.

- เริงฤทธิ์ คำหมู่. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3* (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สมเดช ไสสิน. (2565). *การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองพะเยา* (การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยพะเยา.
- สุชาวดี กาญจน. (2564). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สุทธิศักดิ์ โคกคาน. (2566). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด* (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

